

WEESP

Buurtsportcoaches als spil in activatie

kwetsbare inwoners

Tekst: **Sandra van Maanen**

Waar Weesp goed in is? Investeren in het voorveld, oftewel nuldelijnszorg, preventie. Niet afwachten tot – vaak voorspelbare – problemen om een reactie vragen, maar op voorhand kijken wat mogelijk is. Wethouder sport, onderwijs en sociaal domein Astrid Heijstee noemt het ‘investeren aan de voorkant om duurdere zorg achteraf te voorkomen’.

Via sportstimulering wordt in Weesp aan doelen binnen het sociaal domein gewerkt. Onmisbaar daarin zijn de twee buurtsportcoaches die vanuit welzijnswerk kwetsbare doelgroepen activeren. Ze zijn er voor iedereen, maar vooral voor degenen die niet op

eigen kracht in staat zijn deel te nemen aan activiteiten of niet vanzelfsprekend aan vitaliteit kunnen werken. Inwoners met een beperking bijvoorbeeld of kansarme gezinnen, mensen met overgewicht of inactieve en eenzame ouderen. En zelfs voor jongeren

die bij tijd en wijle wat overlast veroorzaken. De buurtsportcoaches van Weesp zijn de helden, de matchmakers! Hoe pakken ze dit aan in het kleine Weesp? We vragen het wethouder Astrid Heijstee.

Weesp is niet heel groot, waarin zit jullie geheim?

“In een kleine gemeente is een aanpak als deze goed te organiseren. Weesp heeft op wijkniveau actieve organisaties, een behoorlijk netwerk van informele zorg in alle wijken. Maar ook een enorm aantal vrijwilligers. Ze zijn allemaal actief in de wijken, kennen de bewoners. En minstens zo belangrijk: ze weten wat samenwerken is en zijn daartoe bereid. Zo komt informele zorg sneller tot stand.”

Wat is uw rol?

“Ik ben verantwoordelijk wethouder voor het sociaal domein, maar heb ook sport en bewegen in mijn portefeuille. De koppeling tussen die verschillende beleidsterreinen is daarmee logisch en sneller gelegd. Sport en beweging als middel om mensen gelukkiger te maken biedt zo veel kansen. Het gaat er niet primair om zo veel mogelijk mensen lid te maken van de sportvereniging. Minstens zo belangrijk vinden we beweging als middel om isolement te doorbreken, mensen gelukkiger en fitter te maken, hun netwerk te vergroten.”

Geeft u daarvan eens een voorbeeld.

“Ik denk meteen aan tennis voor ouderen met dementie. In Weesp wordt tegenwoordig een middag in de week getennist met groepjes dementerende ouderen. De deelnemers waren tot voor kort behoorlijk inactief, zaten vooral binnen. Nu spelen ze met andere ouderen, met vrijwilligers. Ze zijn buiten, in beweging en in contact. Het gaat hier niet om presteren, maar om doen wat je leuk vindt. Wat je ziet is dat deelnemers enorm opbloeien. Hun wereld wordt zo veel groter. Dat ze ook profiteren van het effect van beweging is een mooi extraatje. De KNLTB en Alzheimer Nederland omarmen het initiatief.”

Jullie buurtsportcoaches spelen een cruciale rol in de aanpak?

“Ja! Ingmar Kolbrink en Bastiaan Tuenter zijn van onschatbare waarde. Weesp had een paar jaar geleden nog geen buurtsportcoaches. We hebben een aantal workshops gehouden, waaraan sportverenigingen en maatschappelijke organisaties deelnamen. Centraal stonden vragen als: Wat kan de buurtsportcoach betekenen voor activatie van kwetsbare inwoners, het bereiken van doelstellingen binnen het sociale domein? En bij wie is de buurtsportcoach in dienst? Bij de gemeente of een externe organisatie? In Weesp is Versa Welzijn, de welzijnsorganisatie in de gemeente, werkgever van de buurtsportcoach. Hier zitten Ingmar en Bastiaan dicht op de problematiek, hier is alle kennis over kwetsbare doelgroepen voorhanden. Over mantelzorg en eenzaamheid bijvoorbeeld, of over schuldenproblematiek. De koppeling aan Versa Welzijn resulteert automatisch in verbinding, veel sneller zijn de mensen in beeld voor wie het aanbod gemaakt wordt. Ingmar en Bastiaan zijn daarin de helden van Weesp!”

Astrid Heijstee, wethouder sport, onderwijs en sociaal domein gemeente Weesp

Dat klinkt fantastisch, maar het zal niet vanzelf gaan?

“In samenwerking met sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en zorgverleners hebben we eind 2016 een programmaplan samengesteld. Hierin zijn de doelgroepen die we in beweging willen brengen aangegeven. Er kan dus heel snel geschakeld worden, we kunnen optimaal outreachend werken. De buurtsportcoaches werken zelf veel op locatie, op scholen bijvoorbeeld.”

“Buurtsportcoaches vormen in Weesp de spin in het web tussen sportverenigingen en het maatschappelijk veld”

Als gymleraar?

“Dat is nou net niét de bedoeling. Het geven van gymles is geen taak van de buurtsportcoach. Wel denkt hij mee hoe leerlingen voor wie sportdeelname niet vanzelfsprekend is toch met aanbod in contact kunnen komen. Er is een strippenkaart gemaakt, waarmee kinderen proeflessen bij sportclubs mogen volgen. Het gat tussen arm en rijk is, ook in een kleine gemeente, nog steeds best groot. Op sommige basisscholen zit het grootste deel van de leerlingen op twee sporten, op andere scholen komen we kinderen tegen die nergens aan kunnen meedoen. Dat verschil willen we beslechten. Een mooi initiatief vind ik het sportaanbod op de schoolpleinen in de vakanties, dat de buurtsportcoaches speciaal voor leerlingen die niet op vakantie gaan organiseren.”

De helden van Weesp

Buurtsportcoaches Ingmar Kolbrink en Bastiaan Tuenter zijn van onschatbare waarde voor Weesp. Kolbrink, die een opleiding in maatschappelijk werk en dienstverlening volgde en als tennisleraar actief was, startte 2,5 jaar geleden als buurtsportcoach in Weesp. In februari kreeg hij er een collega bij, Tuenter. Ook die heeft een sportachtergrond, hij volgde het CIOS en heeft ook maatschappelijk werk en dienstverlening gestudeerd. Beiden zijn formeel in dienst bij Versa Welzijn, dat Weesp, maar ook het hele Gooi tot werkgebied heeft.

Kolbrink: “Binnen de welzijnsorganisatie werken we met zeker tien collega’s uit verschillende disciplines samen. En niet te vergeten met vrijwilligers. Wij staan in direct contact met diverse doelgroepen, komen bij mensen thuis en vangen signalen op. Bastiaan en ik zijn goed in organiseren, op basis van de behoefte die gepeild wordt bedenken wij manieren om mensen te activeren en aan elkaar te verbinden. We zorgen ervoor dat wat we doen ook goed zichtbaar is. Neem de scootmobieltocht, daarover is regelmatig gepubliceerd in lokale kranten, zoals het *Weesper-Nieuws* en *NH Nieuws*. Volgende week rijden we de laatste van dit seizoen. Ik fiets altijd mee. We gaan met z’n allen langs de Hema, waar we getraakteerd worden op erwtensoep. Ook dat is een leuk moment voor het huis-aan-huisblad.

In de zomervakantie hebben we in diezelfde krant zes weken lang publiciteit mogen maken voor de evenementen die we organiseerden. In de vorm van een blog gaven we de lezers een inkijkje in ons werk. Zichtbaarheid en altijd zelf aanwezig zijn is heel belangrijk. Doordat inwoners van Weesp ons zo vaak zien of tegenkomen, raken ze vertrouwd met wie we zijn, met wat we doen. Daarmee wordt de drempel steeds lager.

Belangrijk vinden Bastiaan en ik dat we mensen met elkaar in contact brengen, dat ze gewoon een beetje blijer worden. Omdat ze bewegen, anderen ontmoeten, meedoen. Dat zie ik ook gebeuren tijdens ‘seniorentennis’ voor onder andere mensen met dementie. De voorzitter van de tennisvereniging sprak me aan en vertelde dat de banen ’s middags nauwelijks gebruikt werden. Had ik misschien een idee? Echt wel! Samen met enkele vrijwilligers en een tennistrainer zijn we hierover gaan praten en hebben we onze krachten gebundeld. Dan kunnen er dus snel stappen worden gezet. Ik ondersteun de tennisleraar met de lessen, deel de vrijwilligers in en regel de communicatie.

Ons geheim? We zijn sterk in het promoten van activiteiten, we laten onszelf zien en benutten het netwerk goed. Het is gaaf om voor zo’n brede doelgroep te werken, waarbij voorop staat dat iedereen moet kunnen meedoen en zich altijd welkom voelt. Bastiaan en ik zijn heel scherp op de groepsdynamiek, daarin maken we denk ik het verschil.”

“Is rijden op een scootmobiel sport?”

Nee, maar de grote opbrengst zit wel in het doorbreken van sociaal isolement”

Waarop mogen ouderen zich verheugen?

“Een leuk initiatief komt van een van de ouderen zelf, die via Versa Welzijn de buurtsportcoach inschakelde. Deze meneer, een bestuurder van een scootmobiel, bedacht dat het leuk is om eens per maand met een groep ouderen een scootmobieltoertocht te houden. Gewoon, een ritje door de omgeving om eenzaamheid te doorbreken. Versa Welzijn kende wel kandidaten, de buurtsportcoach organiseerde een en ander en fietst nu zelf geregeld mee. Is rijden op een scootmobiel sport, beweging? Nee, maar de grote opbrengst zit wel in het doorbreken van sociaal isolement, eenzaamheid.”

Buurtsportcoaches spelen ook een rol in de aanpak van overgewicht.

“Ja, in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin hebben ze een programma ontwikkeld. Op het moment dat je inwoners stimuleert te bewegen ben je bezig om overgewicht aan te pakken en werk je mee aan een meer gezonde levensstijl. Daarnaast werken buurtsportcoaches samen met huisartsen, diëtisten, fysio’s en bewegtherapeuten.”

Buurtsportcoaches Ingmar Kolbrink (links) en Bastiaan Tuenter, gemeente Weesp

En zelfs in het voorkomen van overlast.

“In sommige wijken zijn ze langs de deuren gegaan. Niet om te klagen over gedoe, maar om te vragen waaraan jongeren behoefte hebben, wat zij leuk vinden om te doen. Dat heeft veel ideeën opgeleverd. Mooi vind ik zelf de wekelijkse voetbalavond voor Marokkaanse meisjes, die overigens totaal geen overlast veroorzaakten, maar wel graag iets samen wilden ondernemen.”

Buurtsportcoaches zijn voor Weesp onmisbaar.

“Precies! Ze vormen de spin in het web tussen sportverenigingen en het maatschappelijk veld, hebben overal lijntjes en zijn

aanpakkers, echte doeners. De keus om hen aan de welzijnsorganisatie te koppelen is goud. De uitdaging is hoe je effect kunt meten. Hoe moet je monitoren, overzicht van activiteiten houden? Wat levert dat spelen tijdens de vakanties op de schoolpleinen op, hoe meet je zoiets? Dat doe je door met bewoners en deelnemers in gesprek te gaan en naar de toename van het aantal deelnemers te kijken. Onze buurtsportcoaches koppelen genoeg terug waarmee we in beleid iets kunnen. Los van de uitkomst in cijfers geloof ik in deze aanpak. Ingmar en Bastiaan dragen in Weesp bij aan het behalen van doelstellingen binnen het sociale domein, het zijn ultieme verbinders.”

“Mooi vind ik de wekelijkse voetbalavond voor Marokkaanse meisjes, die graag iets samen wilden ondernemen”